

<b>Tantárgy neve: Egyetemes egyháztörténet 4</b>	<b>Kód: R033</b>	<b>Kreditszáma: 2</b>
<b>Tantárgy angol neve: Church History 4</b>		
A tanóra típusa: <b>ea.</b> és száma: <b>2</b>		
A számonkérés módja: <b>koll.</b>		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): <b>7.</b>		
Előtanulmányi feltételek ( <i>ha vannak</i> ): R031 Egyetemes egyháztörténet 2 R032 Egyetemes egyháztörténet 3 R035 Magyar egyháztörténet 1		
<b>Tantárgy-leírás:</b> az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p><b>Ismeretanyag:</b></p> <p>A felvilágosodás kora (1647–1790) egyetemes és magyarországi egyháztörténetének rendszerezett tanulmányozása. A hallgatók ismerjék meg és elemezzék az adott korszak egyházszerzetének, teológiatörténetének, egyházi művelődésének jellegzetes folyamatait, meghatározó fordulatait. Sajatítsák el a kapcsolódó alapvető fogalomkészletet.</p> <p><b>Tematika:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. A korszak politika-, társadalom- és gazdaságtörténetének áttekintése</li> <li>2. A felvilágosodás kezdetei, az angol és francia felvilágosodás, a deizmus</li> <li>3. A német felvilágosodás és a Kant előtti német racionalista teológia. Kant és teológia-történeti jelentősége</li> <li>4. A római katolikus egyház a 18. században. A vallási türelem kérdése a korban</li> <li>5. A pietizmus gyökerei és átfogó értékelése. A német pietizmus</li> <li>6. Protestáns ébredési mozgalmak az angol nyelvű területen. A hollandiai és svájci protestantizmus története a vizsgált korban</li> <li>7. Az orosz ortodox egyház történetének áttekintése a vizsgált korban</li> <li>8. A protestáns egyházak belső élete, művelődéstörténete a korszakban</li> <li>9. Magyarország és a magyar protestantizmus helyzete a linzi békétől a gyászévtized végéig</li> <li>10. A magyar protestantizmus története 1681-től a Rákóczi szabadságharc végéig</li> <li>11. A 18. századi Magyarország és a csendes ellenreformáció kora III. Károly és Mária Terézia uralkodásának időszakában</li> <li>12. A felvilágosult abszolutizmus és valláspolitikája, II. József és a Türeلمي Rendelet, ennek hatásai a magyar protestantizmus életére</li> <li>13. II. Lipót, az 1791. évi XXVI. tc. szerepe és a budai zsinat. A 18. század végének belső egyházi élete</li> </ol> <p><b>Kompetenciák:</b></p> <p>A hallgatók legyenek képesek kapcsolódó történelmi ismereteik szakirányú elmélyítésére, integrálására. Kapjanak betekintést az aktuális szakirodalmi eredményekbe.</p>		
A <b>3-5</b> legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlottirodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p><b>Irodalom:</b></p> <p>BÍRÓ Sándor - BUCSAY Mihály - VARGA Zoltán - TÓTH Endre: <i>A magyar református egyház története</i>, Sárospatak: SRTA 1995. (Az 1949. évi kiadás változatlan utánnomása)</p>		

ISBN 963 04 609 5 ISSN 1219-7459

BUCSAY Mihály: *A protestantizmus története Magyarországon 1521–1945*. Bp.: Gondolat Kiadó 1985. (ISBN 963 281 532 7)

COLIJN, Jos: *Egyháztörténelem, Hely nélkül*: Iránytű Kiadó 1996. ISBN 963 9055 085

C SOHÁNY János: *A felvilágosodás korának egyetemes egyháztörténete*, Debrecen 1993. (DRTA, helyi sokszorosítású jegyzet)

C SOHÁNY János: *Magyar protestáns egyháztörténet 1711–1849*, Debrecen 1994. (A Debreceni Református Teológiai Akadémia egyháztörténeti tanszékének tanulmányi füzetek 5.) (ISSN 0209-472X)

DIENES Dénes (szerk.), *A felvilágosodás és ami utána következett*, Sárospatak: Hernád Kiadó 2013 (Vezérfonal az egyháztörténet tanulmányozásához, 3; Sárospataki Teológiai Műhely 6) (ISBN 978–963–89817–3–8) (ISSN 1789-400x)

HEUSSI, Karl: *Az egyháztörténet kézikönyve*, Bp.: Osiris Kiadó 2000. ISBN 963 379 6865  
ISSN 1416-6321

**Ajánlott irodalom:**

WALLMANN, Johannes: *A pietizmus*, Bp.: Kálvin Kiadó 2000. (ISBN 963 300 820 4)

**Tantárgy felelőse** (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Baráth Béla Levente**, egyetemi docens, PhD, dr.habil

**Tantárgy oktatásába bevont oktató(k)**, ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): -